Barn och media

EN GUIDE FÖR UPPFOSTRARE

KANSALLINEN AUDIOVISUAALINEN INSTITUUTTI
NATIONELLA AUDIOVISUELLA INSTITUTET
NATIONAL AUDIOVISUAL INSTITUTE

Barn och media

EN GUIDE FÖR UPPFOSTRARE

Medfinansierat av Europeiska unionens fond för ett sammanlänkat Europa

KANSALLINEN AUDIOVISUAALINEN INSTITUUTTI
NATIONELLA AUDIOVISUELLA INSTITUTET
NATIONAL AUDIOVISUAL INSTITUTE

TEXT: Nationella audiovisuella institutets experter inom enheten för mediefostran och bildprogram

Nationella audiovisuella institutets publikationer 2017, Information uppdaterad 2020

ISSN 2342-5970, ISBN 978-952-68501-3-9 (nid.),
ISBN 978-952-68501-4-6 (PDF),
ISBN 978-952-68501-5-3 (EPUB)

Upphovsmannen ansvarar för publikationens innehåll. Europeiska unionen tar inget ansvar för hur innehållet används.

REDAKTÖR: Sanna Spišák

LAYOUT OCH ILLUSTRATIONER:
Emmi Jormalainen

FOTOGRAFIER: Nea Ilmevalta

KONTAKTUPPGIFTER:
Nationella audiovisuella institutet
Enheten för mediefostran och bildprogram
Sörnäs strandväg 25 A/PB 16, 00501 Helsingfors

kavi.fi/sv

Beställ tryckta guider kostnadsfritt på:
kavi.fi/sv/meku/publikationer

Innehåll

Familjen i en föränderlig medievärld 4

De första stegen med media 6

Åldersgränserna införs
baserat på skadligt innehåll 8

Är detta verkligen lämpligt? 11

Media, inlärning och hobbyer 12

Delta och påverka ända från barnsben. 14

Hur gick det idag? 15

Sociala medier förenar. 18

Vad är det här då?
Mot kritisk mediekunskap. 20

Datasäkerhet och sekretess 22

Familjen i en föränderlig medievärld

En stor del av dagens informationssökning, inlärning, kommunikation och trivsel sker med hjälp av olika medier. Vi lever i en mediekultur där information sprids snabbt och nya fenomen dyker upp och försvinner på ett ögonblick. Media har en stor inverkan också på barnens liv.

Även om mediekulturen förändras, förblir fostran i huvudsak densamma som förr. I barnfamiljer behöver de vuxna inte vara experter på alla de mediefenomen som barnen är intresserade av. Vad gäller media, förutsätter fostran framförallt närvaro, intresse för barnets liv och beredskap att diskutera frågor relaterade till media.

Internet i synnerhet har under de senaste 20 åren förändrat världen. Till exempel har sociala medier, e-post, digitala spel och smarta telefoner på ett betydande sätt förändrat växelverkan människor emellan samt deras fritid och arbete. Med tillkomsten av internet har världen blivit en mindre plats: Nyheter, nya innovationer och mobilapplikationer är tillgängliga överallt i världen i det närmaste samtidigt. Frågor relaterade till användning av internet är också centrala i innehållet i denna guide.

Vad gäller media, förutsätter fostran framförallt närvaro, intresse för barnets liv och beredskap att diskutera frågor relaterade till media.

Guiden Barn och media är en kortfattad översikt över media som en del av familjernas liv. I den görs en djupdykning i det medieinnehåll som barn använder och dess betydelse i vardagen. I guiden hittar du länkar till ytterligare information. Vid varje kapitel ges användbara tips, som ni kan använda till att i familjen diskutera användningen av media samt tillsammans komma fram till vilka sätt att använda media som känns bäst för just er familj och vardag.

Inte bara telefon, utan även kamera, dator, spelkonsol, musikspelare och videokamera.

Vad allt är media?

Medieenheter är till exempel traditionella massmedieenheter, såsom nyhets- och facktidskrifter, TV och radio. Utöver dessa består moderna medieenheter även av musikspelare, kameror, spelkonsoler, läsplattor, e-bokläsare, datorer, bärbara datorer och smarta telefoner.

Alla meddelanden som skapas, används och förmedlas med medieenheten är **medieinnehåll**. Exempel på medieinnehåll är till exempel SMS-meddelanden, filmer, fotografier, e-böcker, TV- och radioprogram, spel, meddelanden i diskussionsforum, nyheter, blogginlägg och videoklipp.

Med ordet media kan utöver enheterna och innehållet även mer allmänt avses mediebranschen, till exempel nyhetsredaktioner eller tidningsförlag.

Nuförtiden blandas och smälter olika medieformer- och innehåll samman. Till exempel kan det i en tidnings nätupplaga utöver skriven text och nyhetsbilder finnas videoklipp, ljudupptagningar och diskussionsinlägg. Det är också viktigt att kunna söka och förstå meddelanden och information i flera olika former. Av medieenheterna demonstreras sammansmältningen av olika medieformer- och innehåll kanske bäst av den smarta telefonen. Enheten är inte bara en mobil, utan kan även användas till exempel som dator, spelkonsol, musikspelare, kamera och videokamera.

De första stegen med media

Finland föds barnen rätt in i mediakulturen. Media riktad till bebisar fås hem redan med moderskapsförpackningen i form av en pekbok. Medieenheter och -innehåll som används i hemmet är en del av barnets uppväxtmiljö redan från tidig ålder och gör barnet delaktigt i familjens vardagliga bestyr och liv.

Ur ren utvecklingssynpunkt behöver barnet inte medierna. Barnet gläds dock vanligtvis över barnprogram, barnspel och annat medieinnehåll. För familjens vuxna medlemmar återstår det då att avgöra vad som är lämpligt medieinnehåll för familjens minstingar.

En bra början tillsammans med den vuxna

Barnet växer upp tillsammans med och i relation med andra människor. Växelverkan ansikte mot ansikte till exempel som en främjande faktor i talutveckling och hantering av känslor kan aldrig ersättas med en medieenhet. Media bör inte vara det primära sättet att till exempel lugna ett upprört barn. Barn bör heller inte lämnas ensamma med media under längre stunder. Barnen vill oftast också använda media i första hand tillsammans med familjen.

Ju yngre barn det är fråga om, desto kortare, tydligare och lugnare medieupplevelser bör man tillämpa. I synnerhet bebisar och småbarn bör skyddas från ett konstant flöde av media och alltför starka upplevelser. I lekåldern är barnets förmåga att förstå till exempel handlingen i berättelser redan betydligt utvecklad. En livlig fantasi gör sagor och äventyr tilltalande. Förmågan att skilja sanning från saga blir lättare närmare skolåldern. Barnet behöver ännu mycket lugn samvaro, sömn, rörelse och lektid.

Media är nutidens barnkultur

Det är viktigt att den vuxna kommer ihåg att media spelar en central roll i nutidens barnkultur. Genom att identifiera sig med mediekaraktärer och berättelser i media kan barnet prova olika känslotillstånd, roller och händelser samt fundera över rätt och fel. Gemensamma mediefavoriter är viktiga frågor i lek och diskussion med andra barn. Media uppmuntrar också barn till att rita, sjunga och andra former av självuttryck. Berättelser och karaktärer i media är med andra ord inte ”bara sagor”, utan de har stor betydelse i barnets liv.

Genom att identifiera sig med mediekaraktärer och berättelser i media kan barnet prova olika känslotillstånd, roller och händelser samt fundera över rätt och fel.

ATT FUNDERA PÅ I FAMILJEN

- I hurdana situationer ska media användas? Tillsammans med vem ska ett litet barn använda media?
- Rutiner och tydliga regler ger barnet säkerhet och besparar ofta hela familjen från kontinuerliga gräl. Har familjen gemensamma riktlinjer för när det är tillåtet att använda media och när det inte är det?
- Hur ser man inom familjen till att hemmets mediemiljö även lämpar sig för familjens minsting?

Åldersgränserna införs baserat på skadligt innehåll

Åldersgränserna för TV-program, filmer och digitala spel varnar för innehåll som är skadligt för barnets utveckling. De är inte rekommendationer för barn i en viss ålder och berättar heller inte för vilken åldersgrupp programmet är riktat till. Åldersgränserna baseras på bildprogramslagen, vars syfte är att skydda barn.

Åldersgränserna baseras på bildprogramslagen, vars syfte är att skydda barn.

Filmer, TV-program och digitala spel som distribueras i Finland måste märkas med en åldersgräns och innehållssymbol. Symbolen berättar för vilket slags skadligt innehåll åldersgränsen har satts. Skadligt innehåll kan bestå av våld, sex, ångest eller användning av droger. Åldersgränserna är bindande, vilket innebär att bildprogrammet inte får förevisas, hyras ut eller säljas till barn som inte uppfyller åldersgränsen.

Åldersgränserna hjälper till att välja säkert medieinnehåll

Förmågan att förstå och hantera starkt medieinnehåll utvecklas i takt med att barnet växer upp. Skadligt medieinnehåll i förhållande till barnets ålder och utvecklingsnivå kan orsaka barnet till exempel sömnstörningar eller rädslor.

Barnets utveckling och känslighet för olika medieinnehåll är individuell. Därför tillåter en åldersflexibilitet att bildprogrammet visas för barn som är tre år yngre än åldersgränsen, förutsatt att det sker i sällskap av en bekant vuxen. Åldersflexibiliteten gäller dock inte ål-

dersgränsen på 18 år. Som vårdnadshavare känner du ditt barn bäst och kan handleda barnet i användningen av media.

Och hur är det med internet och mobiltelefoner?

Åldersgränser sätts inte på samma sätt för internetinnehåll och applikationer i smarta telefoner som för filmer och spel. Programtjänster som tillhandahålls utlandsifrån följer heller inte finländska åldersgränsregler. Ju bättre du känner till de tjänster som ditt barn använder, desto bättre kan du avgöra om de är lämpliga för just ditt barn. På många internetsidor för barn finns ett informationspaket riktat till vårdnadshavarna, som det lönar sig att bekanta sig med.

Ju bättre du känner till de tjänster som ditt barn använder, desto bättre kan du avgöra om de är lämpliga för just ditt barn.

ikarajat.fi

Ge respons om åldersgränser och bekanta dig med kriterierna för dem.

ATT FUNDERA PÅ I FAMILJEN

- Har du lagt märke till åldersgränserna för filmer, TV-program och spel?
- Visste du att en åldersgräns inte anger ett hur gammalt barn som kan spela eller titta på ett program, en film eller ett spel, utan att innehållet kan vara skadligt för barnet?

VISSTE DU ATT...

S- och T-märkningarna innebär att bildprogrammet inte innehåller våld, sex, ångest eller användning av droger som kan vara skadligt för barnets utveckling. Ett S- eller T-märkt program är dock inte nödvändigtvis ett barnprogram, utan dess innehåll kan vara riktat till vuxna.

Är detta verkligen lämpligt?

Ett barn har rätt att uttrycka sig och få information från många olika sorters källor. Barn behöver med andra ord inte använda endast media avsett för barn. Eftersom merparten av medieinnehållet är riktat till unga och vuxna, kan dess lämplighet för barn ibland ifrågasättas.

Familjer har olika syn på vad som är lämpligt för barn. Diskutera goda praxis och vilka saker som är lämpliga för barn och vilka som inte är det.

Vår familjs regler

Med hjälp av media kan barnet möta till exempel hets mot folkgrupp, sexuellt bildinnehåll eller skrämmande nyheter. Barnet kan även lära sig svordomar och tvetydig information, som hen inte nödvändigtvis förstår.

Inte ens i närheten allt medieinnehåll regleras med åldersgränser, utan tillåtelsen eller förbudet att nyttja det är en fostringsfråga. Familjer har olika syn på vad som är lämpligt för barn.

Det är viktigt att diskutera god praxis och vilka saker som är lämpliga för barn och vilka som inte är det. Å andra sidan är det en del av det vardagliga livet att stävja eventuella dumheter och diskutera frågor som uppstått i samband med användningen av media.

ATT FUNDERA PÅ I FAMILJEN

- Vad ska man göra om man ser något ledsamt, skrämmande eller ångestfyllt?
  - > Stäng av medieenheten som du såg det ledsamma på.
  - > Berätta om din upplevelse för en vuxen. Vi pratar och funderar tillsammans över vad vi kan göra åt saken.
- Vem tycker du att ditt favoritprogram eller din favoritsida på internet lämpar sig för? Varför?

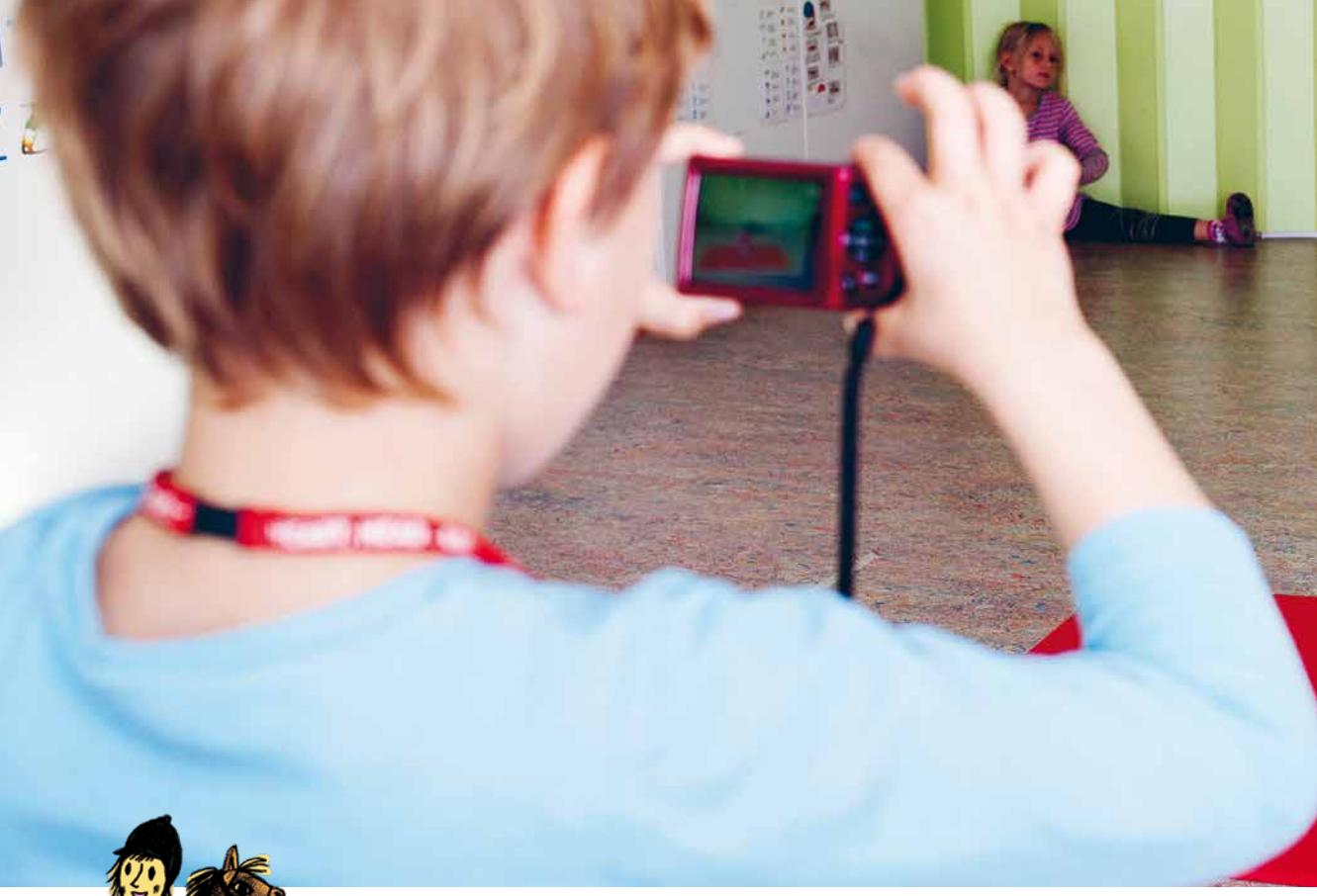

Media, inlärning och hobbyer

Media kan utnyttjas på många olika sätt som stöd vid inlärning och hobbyer. Utöver skolan och småbarnsfostran är media till hjälp i inlärning också på fritiden. Lär er tillsammans att utnyttja media till exempel vid informationssökning. Med hjälp av media kan man hitta tips och läromedel relaterade till intressanta ämnen, information om idoler samt kontrollera tidtabeller och matchresultat. Många barn följer också den sport de själva utöver via flera olika medier.

Media stödjer hobbyverksamhet

Media i sig kan vara en central del av hobbyn, eftersom den gör det möjligt att spela, se på filmer, läsa och lyssna på musik. Via internet kan man även få kontakt med andra som har samma hobby.

Barn producerar många olika typer av media som hobby. Där det tidigare var till exempel ovanligt eller dyrt att använda videokameror eller redigeringsprogram, finns nu fotograferings-, ljudupptagnings- och videoinspelningsenheter i form av mobiltelefoner i fickan på var och varannan lågstadieelev. Enheterna är vanligtvis så enkla att använda, att också familjens minstingar kan själva fotografera intressanta saker.

Media kan utnyttjas på många olika sätt som stöd vid inlärning och hobbyer.

ATT FUNDERA PÅ I FAMILJEN

- Vet barnet hur man söker information på internet? Bekanta er tillsammans med till exempel sökmaskiner.
- Omfattar familjens intressen medierelaterade saker, såsom att se på film, spela, fotografera, blogga eller annat liknande?
- Vad gör en hobby intressant? Vad mer skulle barnet vilja lära sig om sin hobby? Vad kan man lära resten av familjen om sin hobby?
- Var kan man träffa andra som är intresserade av samma hobby? Finns det internetforum eller klubbar i verkliga livet som är till för dem som ägnar sig åt hobbyn?

Delta och påverka ända från barnsben

Media erbjuder många olika möjligheter till deltagande och påverkan. Aktivt medborgarskap är inte bara till för vuxna, eftersom barn och unga likaledes är medlemmar av samhället.

Vuxna bör göra det möjligt för barn att idka trevligt och intressant mediepyssel samt handleda i de olika valen beträffande media och därigenom stödja barnets deltagande och förmåga att påverka.

Via media kan barn få information om världen och sin närmiljö samt upptäcka mer om sin vardag och händelserna i den. Med hjälp av media kan även barn berätta om sina tankar för andra och ingå i växelverkan med andra.

Den vuxna stödjer barnets delaktighet

Med hjälp av media kan barn och unga lättare än någonsin göra sina egna röster hörda i samhället. Vuxna bör göra det möjligt för barn att idka trevligt och intressant mediepyssel samt handleda i de olika valen beträffande media och därigenom stödja barnets deltagande och förmåga att påverka.

Grunderna för deltagande och påverkan utgörs av ett bra självförtroende och en uppfattning om att ens egna åsikter har ett värde. Visa med andra ord intresse för barnets tankar, fråga efter barnets åsikt och uppmuntra barnet till att ta reda på saker.

Hur gick det idag?

Senast när barnet får en egen mobiltelefon eller på annat sätt börjar använda media självständigt är det dags att gå igenom uppföranderegler. Barn behöver råd och stöd i hur man uppför sig i och med media precis på samma sätt som i övriga livet.

En god balans mellan medieanvändning och andra göromål är viktig för såväl barn som vuxna.

Den vuxna föregår med gott exempel för barnet i medieanvändningen

Barnet får ett bra exempel på ansvarsfullt medieanvändande när den vuxna visar hänsyn till andra medieanvändare och följer såväl lagar som webbplatsernas användningsregler.

Det är viktigt att föregå med gott exempel också beträffande rimligt medieanvändande. Barnet behöver mycket uppmärksamhet från familjemedlemmarna. Barnet kan tycka att det känns ledsamt om den vuxna hela tiden är försjunken i medieanvändningen. Beaktande av var och hur länge media får användas är en del av den moderna vårdnadshavarens liv och beteendesätt. En god balans mellan medieanvändning och andra göromål är viktig för såväl barn som vuxna.

ATT FUNDERA PÅ I FAMILJEN

HUR SKA JAG HANTERA DET HÄR?

När man skickar meddelanden uppstår det lättare missförstånd än när man talar ansikte mot ansikte eftersom man inte ser motpartens kroppsspråk och ansiktsuttryck. Om du gör någon ledsen, be om ursäkt. Berätta för kompisen om något denne sagt har gjort dig ledsen.

Alla roas inte av samma saker. Dela inte stötande eller skrämmande länkar eller bilder med andra om du inte vet hur de skulle reagera på dem. Barnförbjudna saker ska inte delas alls. Lägg inte till någon i diskussionsgrupper utan att be om lov.

Lösenord är privata. Tala inte om för andra vilken PIN-koden är till din mobiltelefon eller lösenordet till dina nättjänster, och försök heller inte förmå andra att avslöja sina egna uppgifter.

Nattetid lönar det sig att försätta mobiltelefonen i ljudlöst läge och du bör heller inte störa dina vänners nattsömn genom att skicka meddelanden till dem på natten. Om mobiltelefonen eller någon annan enhet lockar för mycket nattetid, bör den förvaras någon annanstans än i sovrummet.

Det finns en egen tid och plats för medieanvändningen. När ska media användas och när ska den inte användas? Vid vilka tillfällen ska enheterna vara avstängda eller försatta i ljudlöst läge?

Om någon mobbar dig på nätet eller via mobiltelefonen, eller beter sig på ett störande sätt, ska du alltid berätta det för en vuxen. I de flesta tjänster kan opassande meddelanden blockeras. Många tjänster har en moderator, till vilken man kan anmäla den störande användaren.

Mobba inte andra. Mobbning kan till exempel vara att ta foton utan lov, sprida skvaller om någon annan eller att utesluta en klasskamrat från en diskussionsgrupp.

Om en nätbekant som du inte känner till sedan tidigare vill träffa dig i verkliga livet, ska du berätta det för din vårdnadshavare. Ni kan tillsammans utvärdera om mötet skulle vara någonting roligt. Den vuxna bör vara med åtminstone vid det första mötet.

Sociala medier förenar

Nuförtiden använder i det närmaste alla barn i skolåldern olika gemenskapstjänster och mobilapplikationer. Tjänsterna inom sociala medier är nätbaserade, vilket innebär att de vanligtvis kan användas på flera olika enheter, såsom datorn, läsplattan eller den smarta telefonen. I sociala medier kan man dela såväl texter som bilder, ljud och videoklipp. Särskilt populära tjänster inom sociala medier är applikationer som gör det möjligt att kommunicera med personer man redan känner samt videotjänster som gör det möjligt att såväl titta på som kommentera webbvideor.

Den vuxna behöver inte använda alla de webbplatser på sociala medier som barnet är intresserat av, men det är viktigt att veta vilka slags tjänster barnet använder.

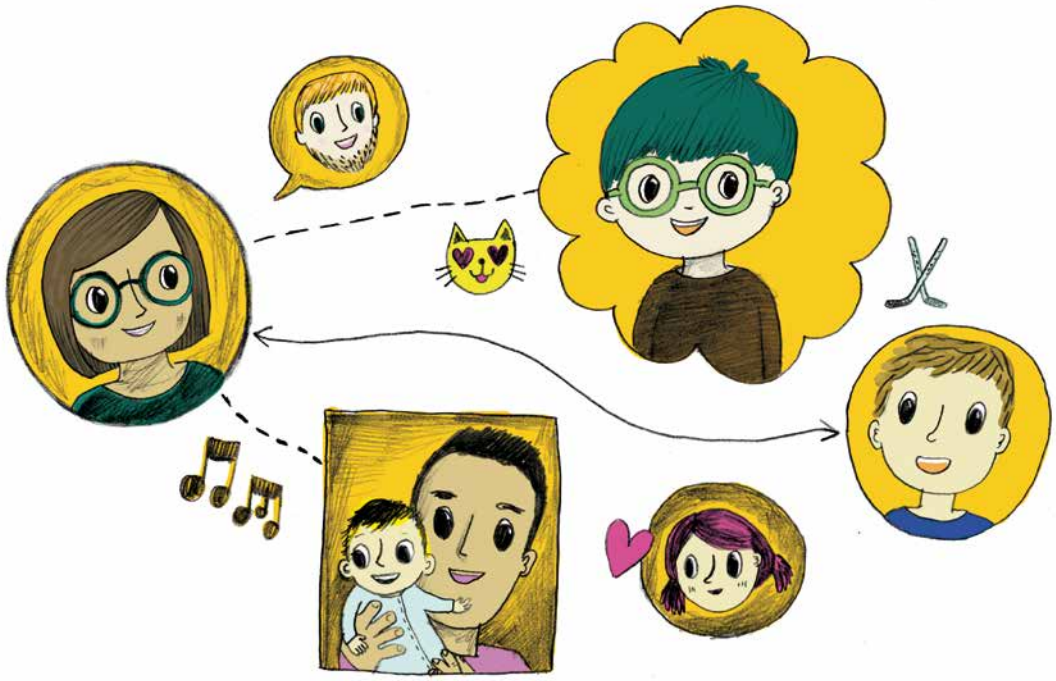

Den vuxna behöver inte använda alla de webbplatser på sociala medier som barnet är intresserat av, men det är viktigt att veta vilka slags tjänster barnet använder. Då kan man handleda barnet i hur man beter sig på ett bra sätt och hur man tar hänsyn till andra användare. En del sociala medier används närmast tillsammans med vänner, medan meddelanden i andra tjänster är offentliga och publiken kan bestå av vem som helst. Nya sätt att växelverka förutsätter nya interpersonella kompetenser. Det är bra att även barnet är medvetet om målgruppen för sitt meddelande samt dess omfattning.

ATT FUNDERA PÅ I FAMILJEN

- Hur ska jag göra om jag vill börja använda en ny nättjänst eller en applikation?
- Vem kan jag godkänna som vän?
- Vilka olika slags tjänster inom sociala medier känner vi till? Vad används de till och hur skiljer de sig från varandra?
- Hurdant innehåll kan och bör jag dela i sociala medier?
- Hurdant innehåll bör eller får jag inte dela?

Vad är det här då? Mot kritisk mediekunskap

Med kritisk mediekunskap avses inte mediemotstånd, utan en nyfiken, undersökande och ifrågasättande inställning till media. Barnet kan öva detta redan från tidig ålder genom att tillsammans med andra undersöka medieinnehåll, fundera över sanningshalten i det och ta reda på var man hittar information. Dessa frågor är viktiga för hela familjen, eftersom man i olika medier möter också mycket fel och partisk information. När man förstår media bättre, får man ut mer nytta och nöje ur det.

Kommersialisering och annonsering är viktiga objekt för kritisk granskning. Nuförtiden riktas mycket reklam mot barn

VISSTE DU ATT...

Reklam ska kunna identifieras som reklam. Om programmet är sponsrat eller om produkter placerats i det mot betalning, ska detta framgå. Markeringen talar om att produktplacering förekommer i TV-programmet.

Med kritisk mediekunskap avses inte mediemotstånd, utan en nyfiken, undersökande och ifrågasättande inställning till media.

och barn medverkar ofta i familjens konsumtionsval. Reklam är lockande och barns förmåga att förstå pengars värde är ännu under utveckling.

I digitala spel finns ofta en möjlighet att göra köp, som underlättar framgången i spelet. Det är också viktigt att prata om reklam och pengar inom familjen.

VISSTE DU ATT...

Har ditt barn gjort oavsiktliga köp på internet? Upplever du att en reklam riktad till barn är olämplig?

Läs mer på Konkurrens- och konsumentverkets sida Barnet som konsument.

kkv.fi/sv/information-och-anvisningar

ATT FUNDERA PÅ I FAMILJEN

Sant eller falskt? Vid användning av media funderar man över vilket medieinnehåll som är sant och vilket som inte är det. Det är lättare för barnet att uppfatta till exempel tecknade program som sagor, men program som "ser riktiga ut" är lätta att uppfattas som riktiga.

Kan man lita på det här? Källkritik, det vill säga bedömningen av tillförlitligheten hos informationen, kan tillämpas genom att fråga till exempel: Är detta faktum eller en åsikt? Återfinns samma information via andra källor också? Är informationen aktuell eller finns det nyare information om saken?

Vad vill man ha sagt? Medieinnehåll är resultat av respektive innehållsförfattares val. Syfte kan till exempel vara att förmedla information, någonting roligt eller att få folk att köpa olika produkter eller tjänster. Olika medieformer identifieras tillsammans med barnet.

Känner barnet igen reklam på gatan, på en webbsida, i en tidning eller på TV?

Undersök nyhets- och andra bilder. Vad visas på bilden och vad kan eventuellt ha lämnats utanför bilden? Är bilder alltid trovärdiga? Har några bilder uppenbarligen redigerats?

Syftet med reklam är att göra produkten lockande. Vad är det för skillnad mellan att vilja och att behöva? Kan man få allt man vill ha?

Är barnet medvetet om att det på en del webbplats, spel och tjänster används riktiga pengar? Vilka regler har familjen gällande användning av pengar på internet och i spel?

Datasäkerhet och sekretess

Webbtjänster samlar in information om sina användare till exempel via deras profiler i sociala medier. Användarna själva anger information bland annat genom att dela i olika tester och utlottningar. Denna information används till exempel i riktad marknadsföring eller vid förbättring av användarupplevelsen.

Ta hand om din information

Risken för missbruk ökar med den personliga informationens offentlighet i tjänsterna inom sociala medier samt lagrande av personlig information i olika nätdatabaser. Identitetsstöld har under de senaste åren blivit en allt vanligare form av lurendrejeri. En identitetstjuv föreställer sig som en annan person till exempel i sociala medier eller vid nätinköp.

Det är viktigt att säkerställa sin egen datasäkerhet. När man är medveten om riskerna som är förknippade med användning av tjänsterna på nätet, är det enklare att skydda sig själv från dem. Bekanta er tillsammans med barnet med sekretessinställningarna i nättjänsterna och kontrollera hur personlig information ni anger om er själva offentligt.

Bekanta er tillsammans med barnet med sekretessinställningarna i nättjänsterna.

ATT FUNDERA PÅ I FAMILJEN

- Om barnet har en egen profil i en nättjänst: Vilken information är synlig offentligt och vilken är synlig för dem som har godkänts som vänner? Information som är synlig för alla bör hållas så kortfattad som möjligt.
- Vilken slags information samlar de applikationer och tjänster inom sociala medier som ni använder in om sina användare? Kan man påverka saken genom att redigera inställningarna?
- Är någon familjemedlems kreditkortsuppgifter anslutna till en enhet eller ett användarkonto som barnet använder? Om svaret är ja, säkerställ i enhetens eller användarkontots inställningar att barnet inte kan göra några inköp.

HJÄLP OCH MER INFORMATION

Spelfostrarens handbok

pelikasvatus.fi/handbok2

Information om åldersgränser

ikarajat.fi

Mannerheims Barnskyddsförbund

mll.fi/se

Väestöliitto

vaestoliitto.fi/pa_svenska